

12. Андрощук Г.О., Работягова Л.І. Патентне право: міжнародно-правоверегулювання: монографія. К.: Інтерсервіс, 2018. 286 с.

13. Bisthoven N. J. (2013). Patent trolls and abusive patent litigation in Europe: What the Unitary Patent Package can learn from the American experience? TTLF Working Papers, 19, P.1-86.URL: http://law.stanford.edu/wp-content/uploads/2015/07/janssens_wp19.pdf

14. Table of Court Fees. URL: https://www.unified-patent-court.org/sites/default/files/upc_documents/ac_05_08072022_table_of_court_fees_en_final_for_publication_clean.pdf

15. Krista Rantasaari Abuse Of Patent Enforcement In Europe How Can Start-ups And Growth Companies Fight Back?URL: <https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-11-3-2020/5190>

**Бабій І.В.,
Бовкун Н.М.,**

*вища кваліфікаційна категорія, викладачі –методисти
Відокремлений структурний підрозділ
«Уманський фаховий коледж технологій і бізнесу
Уманського національного університету садівництва»*

ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

В роботі розглянуті проблеми цифрової трансформації економіки в Україні.

Цифрова економіка оперує аналогічними з традиційною економікою сутностями, а саме: капітал, ресурси, люди. Рушійною силою цифрової економіки є людський капітал – знання, таланти, навички, вміння, досвід, інтелект. Стрімке розповсюдження цифрових технологій робить цифрові компетенції громадян ключовими серед інших навичок. Так, цифровізація та кросплатформовість у цей час є головними трендами на загальному ринку праці.

Кількість робочих місць в Україні, що вимагають принаймні базового розуміння інформаційних та комунікаційних технологій, стрімко збільшується. Внаслідок відсутності точної статистики важко оцінити це зростання протягом останнього десятиліття, однак об'єктивна реальність свідчить про те, що вміння користуватися цифровими технологіями стає основною вимогою до персоналу.[3]

Відповідно до звіту, який підготувала компанія Deloitte в 2022 році, питання адаптації суспільства наразі актуальне у всьому світі, де кожна країна шукає свої шляхи її вирішення. 90% опитаних керівників з усього світу (з 10 тис. осіб у 140 країнах) вважають, що їхня компанія стикається з руйнівними змінами, керованими цифровими технологіями. 70% зазначають, що їхня організація не має навичок адаптації.

Цифрові навички – це вміння людини користуватися технологіями. Ми говоримо не лише про професійних гравців сфери ІКТ (інформаційно-комп'ютерних технологій), але й про громадян загалом, які можуть і повинні використовувати технології у повсякденному житті. Технології прийшли не для того, щоб конкурувати з людиною, а щоб допомогти їй стати ще більш ефективною та продуктивною. Щоб цей тандем був успішним, людина має пройти певну особистісну трансформацію, адаптуватися до нових реалій та навчитися в них жити, користуючись усіма їхніми привілеями.[2]

Наразі існує безліч інструментів та ресурсів у відкритому доступі. Вибух високоякісного, безкоштовного та дешевого контенту пропонує нам доступ до безперервного навчання. Завдяки інструментам YouTube та новаторам Хан Академія, Udacity, Udemy, Coursera, NovoEd, edX тощо нові навички часто можуть бути отримані за допомогою леп-топа, планшета або навіть смартфона. Завданням держави та бізнесу є навчити суспільство користуватися цифровими ресурсами та капіталізувати отримані навички.

Цифрова грамотність визнана ЄС однією з 8 ключових компетенцій для повноцінного життя та діяльності у сучасному світі. 2022 року ЄС представив оновлений фреймворк Digital Competence (DigComp 2.0), що складається з 21 компетенції. У цьому документі навіть є визначення навички щодо цифрових технологій – цифровий інтелект (Digital Quotient) – вміння самостійно визначати потребу в отриманні додаткових нових цифрових навичок, за аналогією з IQ або EQ, які використовуються для вимірювання рівня загального та емоційного інтелекту.

Слід зауважити, що цифрова зрілість виходить далеко за рамки технологій – це питання синхронізації таланту, культури та організаційної структури з цифровим середовищем. Дослідження компанії Deloitte у Великобританії показують, що майбутня робоча сила потребує балансу технічних навичок і загальних здібностей, як-то вміння вирішувати проблеми, творчий потенціал, соціальні навички та емоційний інтелект.

Сфера цифрових навичок та компетенцій в Україні розвивається хаотично та окремо від формальної освіти. Масова та розгалужена формальна система освіти наразі не повністю задовольняє потреби ринку праці. Щодо комерційного сегменту, ситуація краща. У ньому частіше використовуються сучасніші методики, а технічне забезпечення та мотиваційна складова у викладачів та тих, хто навчається, зазвичай набагато вища.

Ключовим рішенням є комбінована стратегія, у якій мають місце довгострокові заходи та масштаб, притаманні державній системі освіти, та короткострокові швидкі заходи, що більш релевантні для реалізації саме у сегменті комерційної освіти.

За сприятливих умов та підтримки держави бізнес здатен допомогти вирішити проблему цифрової грамотності громадян України досить швидко та якісно.[1]

Для України сучасне навчання цифровим навичкам вже не є новиною, оскільки ми маємо низку успішних приватних проектів, які можуть та

повинні виходити на державний рівень, ставати масовими, формувати основу формальної освіти та мати підтримку держави. Яскравим прикладом таких проектів є Академія «Крок», Unit Factory, Brain Academy та чимало інших. Підтримка державою комерційних провайдерів освітянських послуг могла би сприяти зростанню приватних інвестицій у цей сегмент та появі нових операторів. А також це за короткі терміни суттєво збільшить здатність комерційних провайдерів обслуговувати набагато більшу кількість громадян, створювати нові навчальні програми, робити їх доступними як із фізичної (територіальне покриття), так і з фінансової точки зору.

Цифрові навички та компетенції є основою цифрової економіки. Громадяни України вже перебувають у цифровому світі. Наступний крок – зробити так, щоб цей світ став місцем, де вони зможуть стати успішними.[4]

Список використаних джерел

1. Дергачова Г. М., Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2022. №. 17. С. 280-290.
2. Верховодов А. Цифрова трансформація та інновації: що це насправді? URL: <http://surl.li/cthdhx>
3. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – К. : НАУ, 2022. 200 с.
4. Піщуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти: доповідь / Центр Разумкова. Київ, жовтень 2020. URL:https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_digitalization.pdf

Біличенко М.М,
аспірант,

Національний авіаційний університет

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ОПЕРАЦІЙНІ ТА ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В роботі проаналізовані вплив цифрової трансформації на діяльність малих та середніх підприємств, а саме на фінансові та операційні показники. Було виявлено, що цифрова трансформація у таких компаніях призводить до зростають інвестиційних витрат та зменшенню прибутковості в короткостроковому періоді, але в той же час відбувається зменшення транзакційних витрат, покращення оборотності активів, та зростання прибутковості у довгостроковому періоді.

Згідно з даними Eurostat [1], у 2021 році тільки 55% європейських малих і середніх підприємств (МСП) досягли базового рівня цифровізації, що передбачає використання принаймні чотирьох із дванадцяти обраних цифрових технологій (наприклад, використання будь-якої технології штучного інтелекту; продажі електронної комерції становлять принаймні 1% від загального обороту тощо). В той же час, лише 3% МСП ЄС досягли дуже